

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Romanus Pontifex caput Occidentis, è Basilio, & Augustino, cujus locus explicatur ex Hieronymo, Cyrillo Alexandrino, Concilio Ephesino.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Refertur in Con-
cilio Chalced.

fenum in synodo Berytensi, ubi synodi Antiochena & Tyria, in ejus Episcopi causa habitæ, ἀνατολική dicuntur, & Δύτικη: quam ille in διήκων immutat, ut Antiochena eo vocabulo significetur. Sanè alia mens est Libelli, ubi Antiochena Synodus ἀνατολική dicitur, sive Orientalis, quia urbs Antiochia est metropolis Orientis. Tyria autem dicitur Δύτικη, seu Occidentalis, ratione habita situs quem Tyrus obtinet in Diœcesi Orientis. Phœnicia enim, ubi sita est Colonia Tyri, porrigitur ad partes occidentales Diœceses Orientales.

CAPUT V.

Synopsis.

I. Singule Orientis Diœceses suis Patriarchis & Exarchis commissa: Solida Occidentis Diœceses octo Romano Episcopo. Eo sensu explicata Majores Diœceses in Concilio Arelatenſi primo.

II. Romanus Pontifex caput Occidentis, à Basilio, & Augustino, cujus locus explicatur, ex Hieronymo, Cyrillo Alexandrino, Concilio Ephesino.

III. Innocentius refert originem hujus institutionis. Illyricum sibi equè ac ceteras Diœceses vindicat.

IV. Romanus Pontifex Patriarcha dicitur, etiam Occidentis, à Iustiniano, cujus locus explicatur.

V. Romani Episcopi Patriarcha nomen non sumpserunt, ex Gregorio; quanvis jure Patriarchico uterentur, & ab aliis dicerentur Patriarcha. Quinarius numerus Patriarcharum in Synodis sexta & octava.

I. **C**ONSTITUTA Ecclesiarum in Orientales & Occidentales divisione, necesse est ut statim cordato lectori veniat in mentem, aliquo disciplinae ordine earum administrationem constituisse. Quod si curiosius rimetur, statim inveniet, eodem modo quo. quinque illæ Orientis Diœceses ita suis Primatibus erant commissa ut Ægypto præesset Alexandrinus Patriarcha, Orienti Antiochenus, Asiæ Diœcesi Ephesinus Exarchus, Ponticæ verò, Cæsareæ in Cappadocia Episcopus, & Thracicæ Constantinopolitanus, qui tandem, ut dixi, tres istas Diœceses, Asiænam, Ponticam, & Thracicam decreto Concilij Chalcedonenſis suæ sedi asseruit, ita Diœceses Occidentis ea ratione Metropolitanis suis conceditæ fuerunt ut Romano Episcopo tanquam totius Occidentis Patriarchæ subessent: qui tantum à ceteris Patriarchis administratione distabat, quantum dignitate & auctoritate. Cujusque enim illorum potestas unius Diœceseos finibus coerceretur; integræ autem & solidæ totius Occidentis Diœceses Romani Episcopi auctoritate gubernabantur.

Hoc discrimen fortassè respiciebant Concilij Arelatenſis Sacerdotes, cum epistola sua ad Silvestrum testantur eum *Majores Diœceses* tenere; quia scilicet septemvel octo Occidentis diœceses obtinebat, nempe in Italia duas, Illyricum solidum, quod ex una Diœcesi in duas postea est discriptum, Gallias, Britannias, Hispanias, & Africam.

II. Sanè ne effusam illam Romani Pontificis administrationem commentus fuisse videar, laudabo testes omni exceptione majores, hinc Basilius ab Oriente, qui conceptis verbis Episcopum Romanum, *Occidentalium Corypheum* esse scribit, id est, illius Ecclesiæ principem, hinc verò, Augustinum ab Africa. Hic cum adversus Julianum Pelagianum testimonia Cypriani ex Africa, Irenæi, Rhetici, Olympij, Hilarij è Galliis, & Ambrosij ex Italia protulisset, ista verba subjungit: *An ideo contemendos putas, quia Occidentis Ecclesiæ sunt omnes, nec ullus in eis est commemoratus à nobis Orientis Episcopus? Quid ergo faciemus, cum illi Græci sint, nos Latini? Puto tibi eam partem orbis sufficere debere in qua primum Apostolorum suorum voluit Dominus gloriosissimo martyrio coronare. cui Ecclesiæ presidentem beatum Innocentium si audire voluisses, jam tunc periculosam juvenutem tuam Pelagianis laqueis exuisses.* Ecclesiæ quæ præsidebat Innocentius, nulla est alia quam Occidentalis, cujus solius hoc in loco mentionem facit Augustinus. ut frustra sint Novatores, qui ad Romanam hæc verba referunt, cujus ne meminit quidem. Certum quidem est ab Augustino Occidentalem Ecclesiam ex eo capite illustriorem reddi quòd Occidens ea sit orbis pars in qua Princeps Apostolorum martyrio confectus sit, ac proinde compositus cum Oriente primas partes dignitatis ferre debeat, unde sequatur, maximi ponderis esse debere adversus Pelagianos Innocentij sententiam, qui Occidentali Ecclesiæ præfideret. Basilio & Augustino addamus Hieronymum, qui epistola ad Marcum, *Hæreticum me, inquit, cum Occidente, hæreticum me cum Ægypto, hoc est, cum Damaso Petroque condemnent.* Quid apertius? Ut Ægyptum, tanquam specialem Alexandrini Patriarchæ Diœcesim, Petro Alexandria Episcopo tribuit Hieronymus, ita & Damaso Episcopo Romæ solidum Occidentem. In eam sententiam idem auctor, cum cœlibatum sacerdotum adversus hæreticos assereret, totiùsque Ecclesiæ consuetudinem, ad comprimendam novitatem testimonij pondere, advocaret, trium Patriarchatum limites describit. *Quid facient, inquit, Orientis Ecclesiæ, quid Ægypti,*

Basilius ep. ad
Augustinum

Aug. l. 1. contra
Jul. c. 1.

Hæres. adversus
Vigilant.

& sedis apostolice, qua aut virgines Clericos accipiunt, aut continentes; aut si uxores habuerunt, mariti esse desistunt. Si calculum ineamus, subductis ex solido orbe Romano Orientis Ecclesiis, id est, Antiochiæ, unâ cum Diocesibus Asiæ, Ponticæ, & Thracicæ, subducta deinde Ægypto, solæ superant Ecclesiæ sedis apostolicæ, id est, Occidentales, ut antè dicebamus. Ex eo est quòd Cyrillus Ioannem Antiochenum monet necessum esse ut ij omnes latam à Celestino Pontifice Romano adversus Nestorum sententiam sequantur qui Totius Occidentis communionem amplecti volunt. Etenim Occidentis provinciæ per Legatos ad Synodum Romanam convenerant, cui Celestinus præfuit, ut testatur ipsa Synodus Ephesina, cum de adventu Arcadij, Projecti, & Philippi Legatorum à Celestino & Synodo Occidentalium missorum referret ad Imperatores. Quare non dubitaverunt iidem Ephesini Concilij Patres, adversus procaciam Ioannis Antiocheni commoti, ad Principes hæc scribere: *Per absurdam enim est ducentorum & decem sanctorum Episcoporum synodo, quibus & universa Occidentalium sanctorum Episcoporum multitudo, & per ipsos reliquus totus terrarum orbis consentit, triginta numero se opponere.*

III. Innocentius ipse, quem Occidentali Ecclesiæ præsentem laudabat Augustinus, non solum earum Ecclesiarum principatum Romanæ sedis vindicat, sed hujus institutionis originem eò refert, quòd Occidentis Ecclesiæ à Petro, aut ejus in sede Romana successoribus, fuerint constitutæ. *Præsertim, inquit ille, cum sit manifestum in omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Africam, atque Siciliam, insulasque interjacentes, nullum instituisse Ecclesias, nisi eos quos venerabilis Apostolus Petrus, aut ejus successores, constituerunt sacerdotes. Aut legant si in iis provinciis alius Apostolorum invenitur aut legitur docuisse. Qui si non legunt, quia nusquam inveniunt; oportet eos hoc sequi quod Ecclesia Romana custodit, à qua eos principium accepisse non dubium est; ne dum peregrinis assertionibus student, caput institutionum videantur omittere. Planè caput institutarum in Occidente Ecclesiarum Romanam Ecclesiam Innocentius vult haberi. Solæ desunt calculo nostro Illyricianæ Dioceseos Ecclesiæ, quarum hoc loco non meminit Innocentius. Certum est tamen eas æquè ac ceteras Occidentis provincias apostolicæ sedis constitutis paruisse, eamque sedem, ut Ecclesiarum Caput, excoluisse. Nolo mihi fidem haberi. Dicat pro se ipse Innocentius in ea epistola quam ad Rufum Episcopum Thessalonicæ (quæ*

Illyrici metropolis erat) & ad ceteros Episcopos Macedoniæ dedit, cum eorum literis à Vitali Archidiacono delatis rescriberet: *Adverti sedi apostolicæ, ad quam Relatio tanquam ad Caput Ecclesiarum missa currebat, aliquam fieri injuriam, cujus adhuc in ambiguum sententia duceatur. Quin & alio loco jure Patriarchico usus est Innocentius in tractando Bubalij & Tauriani Episcoporum Illyrici judicio. Ut dubitandi nullus possit superesse locus, quin per Illyricianam, æquè ac per ceteras Occidentis Dioceses, Pontificis Romani auctoritas Patriarchica explicaretur.*

IV. Si quis verò morosus his testimoniis cedere nolit, nisi apertis verbis ab aliquo Pontificem Romanum Occidentis Patriarcham pronuntiatum fuisse ostendamus, etiam hac in parte morem illi geremus. In Concilio Chalcedonensi Leo disertè Patriarcha veteris & magnæ Romæ dicitur, & in literis Iustini Imperatoris, Hormisdæ Pontifex, Patriarcha quoque appellatur. Præterea Iustinianus anno D X L I. cum Patriarchas quinque recenseret, primo loco meminit Patriarchæ Hespericæ, & Romæ. Hæreticis ascribit eos qui non sunt membrum sanctæ Dei catholicæ & apostolicæ Ecclesiæ in qua omnes concorditer sanctissimi Episcopi, & totius orbis terrarum Patriarche, scilicet Hespericæ, & Romanæ, & hujus regie civitatis, & Alexandriae, & Theopoleos, (id est, Antiochiæ) & Hierosolymorum, & omnes qui sub eis constituti sunt sanctissimi Episcopi, apostolicam predicant fidem atque traditionem. Hesperiam in Notis ad hunc locum non sincerè viri docti Italiam reddunt, ac si Patriarcha Italiæ tantum censendus esset Episcopus Romanus. Cui ergo cedent ceteræ Occidentis provinciæ? Et qua ratione, si eas à Romano Patriarchatu excipias, omnes totius orbis tractus quinque Patriarchis suberunt; ut Iustinianus hac Novella contendit? Itaque Hesperia Occidentem significat. Qua voce usus est antiquus Novellarum interpres, utpote à mediæ ætatis scriptoribus frequentissimè usurpata, ad significandos Occidentis tractus; etsi apud veteres & alios quoque auctores Italiam non rarò significet. Quo sensu apud Theodoretum Occidentales Episcopi *οἱ τῆς ἑσπερίας* dicuntur, & *ἑσπερίοι* apud Socratem. Fortasse sincerior est lectio Scrimgerianæ editionis, quæ Patriarchatum Romanum non dividit in Hesperiam & Romam: sed uno membro complectitur *ἑσπερίας ὁμοῦς*, id est, Occidentalis Romæ; ut distinguatur à Nova Roma Orientalis Imperij, quæ quidem à Synesio Orientalis Roma dicitur, quemad-

Decret. c. 35.

Vide Addit. ad cap. xviii. lib. v.

Act. 1. Synod. Chalced.

Nov. 109. de privilegio docti hæret. c. 1. ubi dicitur *ἐπισκοπῆς αἰσθητικῆς καὶ ἱεροσολυμιτικῆς καὶ ἑσπερικῆς καὶ ῥωμαϊκῆς καὶ ἰταλικῆς*. Ex editione Scrimgeri.

V. Cl. Dionysius Gothofr. in Notis ad No. Iust.

Nov. 111. dicitur Patriarcha *ἑσπερίας ὁμοῦς*, C. de sum. Trin. Theodoretus l. 1. c. 23. Socrat. l. 1. c. 29.

Epist. Cyrill. in Concil. Ephes. p. 1. cap. 11. ubi dicitur *ἐπισκοπῆς αἰσθητικῆς καὶ ἱεροσολυμιτικῆς καὶ ἑσπερικῆς καὶ ῥωμαϊκῆς καὶ ἰταλικῆς*.

Epist. Conc. p. 1. Act. in Relatio ne ad Imper. Arcadij & Philippi Legatorum à Celestino & Synodo Occidentalium missorum referret ad Imperatores.

Innoc. in epist. ad Decret. Eugub.

Innoc. ep. 21. & in Decretis cap. 19.